

sko deželo z vso vnemo in z vsem trudom... Ker je stvar tako imenitna, moramo želeli in hoteti, da se cerkvi pravica ohrani, svojo po Bogu jej izročeno nalogo pri javnem pouku mladine spolnjevati, zato vas nujno prosimo, da se potrudite za to na vso moč. Med tem pa ne nehajte, vedno opominjati družinske očete, naj ne pošiljajo svojih otrok v take šole, kjer bi bila njih vera v nevarnosti, in skrbite ob enem za take šole, ki jih boste vodili vi in vaša duhovščina, da bo pouk dober in učitelji lepega obnašanja." — Leta 1887. pa tožijo sv. oče v pismu do bavarskih škofov: "Cerkve zdaj vé, zakaj zdihuje, ko mora gledati, kako se jej jemljejo otroci že v prvi mladosti in se silijo v take šole, v katerih Boga ne spoznajo, ali se jim le kaj malega o njem pové in s krivimi nauki zmeša." Potem sv. oče škofo opominjajo, naj čuvajo in skrbijo, da se katoliška vera in lepo obnašanje otrok ne popači v takih šolah, ki so cerkvi popolne ali deloma odrekle pokorščino.

Glejte, preljubi v Gospodu, to je sodba, to je strah, to so opomini in terjatve sv. očeta v zadevi brezverskih šol; oni vidijo v njih veliko nesrečo za človeški rod in spoznajo, da iz teh šol prihaja mladina, ki ne pozna strahu Božjega, zato pa tudi нравnih zapovedi ne more prenašati, in ker svojih želja ne more krotiti, ogreje se lahko za politične prekucije. Kako opravičena da je sodba in strah sv. očeta v tej reči, potrjujejo žalostni dogodki, ki jih tudi mi vidimo, zato pa veljajo tudi nam njih opomini.

Mi pa terjamo katoliške javne ljudske šole tudi zato, ker vemo, da se v tem strinjamo z vašimi lastnimi željami, ljubljeni v Gospodu. Ali bi mar vas ne razžalilo, ko bi mi vas sodili za take, ki jim nič ni za to, ali bo šolska vzgoja naredila vaše otroke časno in večno srečne ali nesrečne? Ali ni nasproti taki sodbi klic vaše vesti, ki vas že več let priganja, da na katoliških shodih ter z mnogoštevilnimi izjavami in prošnjami terjate za vaše otroke katoliško šolo? In ali se sklepi drugega občenega katoliškega shoda v aprilu in maju lanskega leta na Dunaji niso ravno tako izrekli za versko katoliško šolo?

Na tistem shodu ste med glasnim odobravanjem soglasno sklenili (in mnogo tistih, ki niso bili pri shodu, je pozneje pritrdilo) tako resolucijo:

"Če se pomisli, da imajo stariši nedotakljivo pravico do izreje ali odgoje svojih otrok, in da je to njih najsvetejša pravica;

če se pomisli, da je družina tesno zvezana s cerkvijo ter da je Bog cerkvi dal nalogo, narode učiti in vzgojevati, in da ima le ona pomočke in oblast za to;

če se nadalje pomisli, da je pri naših socialnih pa družbinskih razmerah največ ljudi

prisiljenih, za vzgojo in izobražbo otrok posluževati se pomoči ljudske šole, da je tedaj ljudska šola za družino, cerkev in državo zelo velikega, pač odločilnega pomena;

in če se pomisli, da je vsak otrok prisiljen, v šolo hoditi: z ozirom na vse to so

dolžni katoličani za svojo najsvetejšo pravico terjati od države poroštvo, da se bodo njih otroci v šoli v resnici versko vzgojevali; to pa je mogoče samo v verski šoli."

Glejte, ljubljeni v Gospodu, v tej izjavi najdete vse naštet, zakaj niste samo pri svoji vesti dolžni, ampak imate tudi pravico, terjati versko šolo. Vi, katoliški stariši, ste pravi in prvi odgojitelji in učeniki svojih otrok; to pravico in to dolžnost vam daje Božja zapoved in natorni red. Nobena posvetna sila vas ne more odvezati te dolžnosti vzgoje otrok in nobena sila vam je ne more vzeti. Vi boste enkrat pred Bogom odgovor dajali, ali ste to dolžnost spolnjevali in te odgovornosti ne morete na drugega odvaliti. Vi sami boste prejeli večno kazen.

Šola pa ima nalogo, starišem pomagati pri vzgoji otrok. Zato morajo stariši neprestano terjati, da se otroci v šoli izreajo v njih duhu t. j. v katoliškem duhu, kakor se izreajo v očetovi hiši. Otroke katoliških starišev mora tedaj tudi šola izrejati katoliško

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

K razstavi konj v Gradci.

Ces. kr. konjerejska družba v Gradci je dobila doslej že več daril, da jih razdeli v razstavi štajarskih konj v Gradci in sicer so jih ji poslali:

Nj. ces. visokost fm. nadvojvoda Albreht, pokrovitelj družbe, 40 cekinov; Nj. kralj. visokost Don Alfonso Španjski 100 gld., Nj. ekselencija Sefer paša, graščak v Bertoldsteinu, krasen srebrni bokal, posebej za konjerejo v Rabski dolini, Fr. baron Mayr-Melnhof 20 cekinov, Adalbert grof Kottulinsky 10 in Emil Freiheim, c. kr. poštar, 3 cekine.

Ogledovanje konj bo dalo lepo podobo cele domače konjereje, ker se vdeležijo le-te razstave konjerejci iz vseh delov naše dežele.

Zavoljo tega so bile v mesecih maji in juniji komisije po raznih krajih in so si ogledale nad 900 konj, da so presodile, kateri da bi bili za na razstavo. Zapisali so 370 konj, ki bi bili za-njo in izmed teh pripelje se gotovo kacij 300 konj na zastavo in sicer iz vseh plemen, kar se jih vzreja na Štajarskem.

Da se porabi ves denar, kar ga ima c. kr. konjerejska družba na razpolaganje, za le-to razstavo, zato so vsi udje one komisije iz svojega žepa plačevali stroške pri ogledovanju ter

so izvršili svoje naročilo, kolikor je bilo največ mogoče, vestno in v prid domače konjereje.

Sejmovi. Dne 25. julija v Kozjem, v Lipnici, v Ormožishah, v Slov. Bistrici in v Žalci. Dne 20. julija v Framu in na Teharjah. Dne 28. julija v Ormoži. Dne 30. julija v Kostivnici in dne 31. julija v Konjicah, pri sv. Jakobu v Dolu in v Marenbergu.

Dopisi.

Iz Maribora. (25letnica Mariborskih osmošolcev iz l. 1865.) Ponedeljek na večer se je na poziv g. dr. J. Sernca 14 gospodov zbralo v kazinskem zalonu, da bi praznovali 25letnico mature, ki so jo opravili pred četrtsotletjem na tukajšnji gimnaziji. Izpit jih je delalo 26, umrlo jih je 8, udeležili se niso 4, med njimi dvorni svetovalec in operni ravnatelj Schuh iz Draždan. Zbrali so se gg.: advokat dr. Josip Sernec, notar dr. Fr. Firbas, dr. P. Turner, polkovniški zdravnik dr. Miglič, župniki Janžek, Gmeiner in Rojko, profesorji Poljanec iz Novega mesta, Šantelj, Plohl in Fras iz Gorice, dr. Glaser iz Trsta, kmet Petelinšek iz Konjiškega okraja in Nemec Fric pl. Gasteiger, bivši mestni župan v Ljubnem na gorenjem Štorskem; počastil nas je še s svojo navzočnostjo g. prof. Majciger. G. dr. Sernec se je z gorkimi besedami spominjal nekdanjih profesorjev, izmed katerih biva tukaj v Mariboru gospod profesor Majciger, ki mladine ni samo poučeval v šolskih stvareh, nego jo je tudi navajal na to, da mladenči postanejo pošteni, odkritosrčni in delavni možje. Solze so igrale gospodu govorniku v očeh, ko je dajal odduška zahvalnosti. G. notar dr. Firbas se je v lepih besedah spominjal prijateljstva, ki je dovelo toliko nekdanjih tovarišev v Maribor na praznovanje važne obletnice. G. prof. Majciger je povdarjal, da se njegove zasluge precenjujejo, da je pa njegov trud poplačan, ko vidi toliko resnih mož, katerim je skušal kazati pot skozi življenje. V jako lepem listu se je zahvaljeval gosp. Adolf Lang, zaslužen mir uživajoč kot dvorni svetovalec v Badenu blizu Dunaja. Ponenos, pravi v pismu, bil je na ta tečaj Mariborske gimnazije, kajti ves čas se je odlikoval po marljivosti in moškem vedenju. Gospod dr. Glaser omenjal je pri slovesnosti nazočih duhovnih gospodov in juristov. Vesel znak v narodnem življenju štirskih Slovencev je lepa sloga, v katerej skupno delujejo v naroden prospeh duhovni in posvetni narodnjaki; tej složnosti se imajo tukaj na Štorskem zahvaljevati lepi vspehi na polji narodne prebujenosti. Govornik napija lepi nadi, da bo to tudi v prihodnje tako! Živo odobravanje je kazalo, da je govoril vsem iz srca. Pozneje je dr. Glaser napil še kmetu Petelinšku, kot zastopniku tistega stana,

iz katerega naš slovenski narod dobiva največji del svoje inteligence. Dr. Sernec je še napil dr. Turnerju, kot uzoru značaja. Vršile so se še druge navdušene napitnice. Veselili smo se, da je kljub silnim težavam, ki jih imajo štirski mladenči, dovršivši latinske šole, toliko značajnih mož se prebilo skoz boj za življenje. Značilno je za one čase, da sta samo dva Nemca bila med osmošolci, da pa nikoli ni bilo nobenega narodnega prepira, ker sta bila poštena nam nasproti. V večini so bili profesorji, katere pa je osoda vse porinila nekako bolj na južno stran. Pozno v noč smo se ločili nadjaje se, da se ob priliki zopet vidimo.

Iz Koga. (V hudej uri ne stojte pod drevom ali zvonikom!) Dne 12. julija ob 4. uri popoldne drvila je od Drave proti Muri čez ormoško-ljutomerske gorice strašna nevihta, katere je v 5 minutah provzročila grozno škodo. Črni električni oblak plaval je precej nizko nad nami. Iz njega šinila je prva iskra na Kajžarju, kjer je požgala tri poslopja; druga iskra užgala je na Vitanju jedno poslopje, a tretja udarila je v naš zvonik, ki nema strelovoda, ter je ubila pod zvonikom stoječega mežnarja, Matjaža Rubina. Pri nas je namreč navada, da o bližajočej se nevihti opominjajo zvonovi vernike k molitvi; a zvoni se le dotlej, ko začnejo padati prve kaplje dežja, ali prva zrna nesrečne toče, kar se, žal, tudi večkrat v Slovenskih goricah godi. Tudi tokrat je tako bilo. Ko je začelo deževati ter se je vsula toča, mežnar s svojim sinkom Ignacijem ni več zvonil, ampak le vedrila sta pod zvonikom, ker je mežnarjevo stanovanje precej oddaljeno od cerkve. Ko pa je na Kajžarju udarilo, šel je Ignacij izpod zvonika pogledat, kje bi gorelo. In res se je h kratu pokazal na Kajžarju plamen. Na to hoče sinko očetu naznaniti, kje gori; pa v tem trenutku, preden je prišel do cerkvenih vrat, udarilo je v zvonik, ter ubilo pri vratih slonečega in glavo skozi vrata molečega mu očeta, kateri se je, ne da bi še vsaj enkrat dahnul, mrtev zgrudil na tla. Videč iz zvonika padajočo opeko smo takoj vedeli, kaj se je zgodilo. S pokojnikom smo vse počenjali, kar se je dalo. Tudi g. dr. Spešič, ki je ta dan ravno tu osepnice cepil, trudil se je z vsemi močmi, uživiti nam nesrečneža, pa vse je bilo zaman: konstatoval je, da je strela moža k priči ubila. Nevolja in žalost udovljene mu žene in otrok, kakor nas vseh in sploh vseh faranov, se ne da popisati. — Ker je bil rajni Rubin mnogoleten naročnik „Slov. Gosp.“, tedaj nam naj bo dovoljeno, da mu postavimo v tem listu s tem, da podamo njegov životopis, majhen spomenik. Matjaž Rubin porodil se je l. 1842 na Kogu. Imajoč 21 let, šel je v vojaške. Kot tak tepel se je l. 1866 s Prusom. Po vojaškeji dobi služil je več let kot strežnik pri g. Koflerju v Ptui.